

334. Zuid-Afrika

1. [ANS] Zuid-Afrika is een fantastisch, grotesk en los van Hollandse wortels en Engelse roots een multi-etnisch georiënteerd land. Je vindt er Nederlands-Antillianen, New Yorkers, Amerikaans-Samoanen, Azerbeidzjanen, Bagdadders, Centraal-Afrikanen, Carieben (Caraïeben), Djiboutianen, Equatoriaal-Guineeërs, Faeröerders, Guinee-Bissauers, IJmuidenaars, Jamaicanen, Hawaïanen, Israëliërs (Israëli's), Khartoemers, Koeweters, Lelystedelingen, Korinthiërs, Limaërs (Limenen), Maldegemmenaren, Marshalleilanden, New Delhiërs, Ninovieters (uit Ninove), Oirschottenaren, inwoners van Plymouth, Qatarezen, Reykjavikers, redenerende Rhedenaren, Seychellers, Sierra Leoners, Sint-Pieters-Leeuwenaren, Sudanezen, Tadzjiekken, Tokioërs, Tuvalanen, Uruguayanen (Uruguezen), Veghelaars, Wervikenaars, Vughtenaars, Windhoekers (maar dat zijn autochtonen daar!), Zagrebbers, Watermaal-Bosvoordenaren, Zimbabwanen en inwoners van Yamoussoukro en Yaoundé.
2. In het feeëriek Kaapstad-Centrum, waar meest gefortuneerde Kaapstatters wonen, heb je geen idee van de townships, de krottenwijken met golfplaten op houten kotjes, waar meest niet-blanken wonen, maar waar langzamerhand Mandelahuizen verschijnen, die de nodige voorzieningen hebben en de facto een tweekamerwoning zijn. In V&A (naar Victoria en Alfred) Waterfront is voor de toerist heel wat te beleven. Er is ook een gate(way) voor de ferry(boot) naar Robbeneiland, waar Nelson (die van die huizen) lang gevangengezeten heeft. Ook kun je er voor een helicopterview over de stad een helikopter – of zo u wilt: heli of helicoptère – boeken. Het Zuid-Afrikaanse parlement zetelt ook in de hoofdstad van de West-Kaap, een van de drie provincies waarin de voormalige Kaapprovincie is opgedeeld.
3. De wijn is prima. De Kaapse wijn of kaapwijn streelt de tong. De hugenoten hebben hun kennis van wijn uit Frankrijk meegebracht. Kijk niet raar, als u de volgende wijnstokken aantreft: sauvignon, sémillon, silvaner, syrah, tempranillo, traminer, zinfandel, merlot, pinot (noir en blanc), riesling, grenache, gamay, cinsault, chasselas, cahors en cabernet. Wijnstokken brengen druiven voort en van druiven wordt uiteindelijk wijn gemaakt. Hebt u alle soorten al geproefd: zwijmelwijn, vouvray, vonkelwijn (Jaarboek 2009: echt uit Zuid-Afrika; proeven doe je met een taste-vin), vintage port, vinho verde (Portugees, Jaarboek 2008), spätlese, slobberwijn, silvaner, sherry, sekt, sauternes, saupiquet, sangria, samos, saar- en rijnwijn, rosé, rioja, rijstwijn, rhônewijn, riesling, retsina, reserva en crianza, prosecco (Jaarboek 2009), een premier cru onder de pleegzuster bloedwijnen, een okshoofd muskaatwijn - of was het muscadet? - naast mirre- en mirtenwijn, madera, malaga, lambrusco, lacrimae christi, kir royal, 'een goed glas wijn' is een hypallage, chateau migraine is hoofdpijnwijn, gewürztraminer, een demi-sec cyperwijn, cava (via de méthode champenoise, niet de méthode traditionnelle), chardonnay, chianti en côtes du Rhône (Jaarboek 2009: rhônewijn), bordeaux, blanc de blancs met bismarckharing, bergerac, beaujolais en amandelwijn.
4. Amsterdam-Kaapstad is een langeafstandsvlucht met de KLM van wel twaalf uur. Een widebody is een vliegtuig met een zeer brede romp (geen airbus). De vliegtaks (Jaarboek 2009) is alweer afgeschaft. Een ulv is trouwens een ultralightvliegtuig (Jaarboek 2009). Bij de take-off moet je het beginsel 'safety first' respecteren. Aan boord zijn de purser, de stewards en een of meer stewardessen (verkleinwoord: stewardessje; verwar haar niet met secretaressje of secretaressetje!), en hopelijk ook de piloot en de copiloten, alsmede de boordwerktuigkundige, de mecanicien. Voor skysurfen en –diven was ons toestel niet geschikt. We zijn niet in een remous geraakt. Ergens boven de Sahara hadden we ons point of no return. We zijn niet door de geluidsbarrière gegaan: de maximale snelheid was ongeveer acht tiende mach (afkorting: Ma, de geluidssnelheid). Een hypersonische vlucht geschiedt boven mach 3. Met een lijntoestel en een charter maak je geen looping.
5. De executiveclass (businessclass) bevindt zich qua prijs tussen eerste klasse en toeristenklasse. De afkorting f.o.p. [èf-oo-pee] betekent: free on plane. De bemanning heet ook wel crew. Er is een dashboard aan boord, maar van paradise-by-the-dashboardlight komt er meestal niets. Een cityhopper

maakt geen lange vluchten. Aquaplaning van een ambulancevliegtuig op de landingsbaan is gevaarlijk. Een piper cub is een licht eenmotorig vliegtuigje. Polymethylmethacrylaat gebruik je onder andere voor geschutskoepels in vliegtuigen. Shimmyen is heen en weer zwaaien van vliegtuigen. Bij de stealthtechnologie creëer je beperkte radarreflectie. Een aileron zit achter aan een vliegtuigvleugel.

6. Vanaf de Tafelberg (je komt daar met een 'hijsbakkie') heb je een fantastisch uitzicht over Atlantische en Indische Oceaan. Ook de Akropolis van Athene is trouwens een tafelberg. De bijnaam van Kaapstad is de Moederstad. De gemeente Kaapstad, het wetgevende centrum van Zuid-Afrika, telt thans drie miljoen negenhonderdduizend inwoners. Daarvan zijn er twaalfhonderdduizend Afrikaanssprekend. Jan van Riebeeck vestigde in 1652 een verversingspost voor de passerende schepen van de Vereenigde Oost-Indische Compagnie (de VOC). In de Tafelbaai werd voet aan wal gezet en men begon onmiddellijk met de bouw van Kasteel de Goede Hoop. Het vijfpuntige fort werd door een wal en palissades beschermd (een zogenaamde palissadebescherming). Cricket en rugby zijn belangrijke sporten in Zuid-Afrika.

7. Bij Groenpunt (Green Point) werd een nieuw voetbalstadion gebouwd voor het wereldkampioenschap voetbal 2010 (het WK voetbal). Mijn hotel, het Ritzhotel, stond in de wijk Sea Point (Zeepunt). Wereldberoemd zijn de Kirstenbosch Botanische Tuinen. Je vindt daar een speciaal voor Mandela gekweekte variëteit van de paradijsvogelbloem, de strelitzia. Normaal zijn de bloemen oranje en blauw, maar deze speciale soort heeft gouden (gele) bloemen. De nationale bloemen van Zuid-Afrika zijn de protea's. Kijk voor prachtige plaatjes maar eens op internet; suggestie: www.gozuidafrika.com. De vuvuzela of olifantentrompet hoor je niet veel meer in de stad.

8. Er was ook een excursie naar Hermanus, 100 kilometer beoosten Kaapstad. Aan de kust daar kun je walvissen spotten. Het is de paringsplaats voor de zogenaamde zuidkapers. De zuidkaper leeft van kleine roeipootkreeftjes en dierlijk plankton die hij met de grote bek uit het water zeeft. Hij eet ook regelmatig volwassen krill. Het zijn baleinwalvissen en ze blazen een V-vormige wolk waterdamp uit. Cetaceeën zijn walvisachtige zoogdieren. De zuidkaper is samen met de bultrug een van de best bestudeerde baardwalvissen.

9. De safari heb ik gemist. Daar is met onlineboekingen voor safari's om leeuwen en impala's te zien, wel iets aan te doen. Je kunt naar het Krugerpark gaan voor een een- of tweeweekse excursie.

10. Na Mandela en De Klerk is er een waarheidscommissie ingesteld. Voor die tijd was er een blanke volksstaat. Een pijladder is razendsnel. In die tijd was er een pasjeswet. Ook in Zuid-Afrika zijn er nijlpaarden, hippopotamussen (hippopotami). Ook zijn er meerdere soorten neushoorns (rinocerossen). Het Namibische bevrijdingsleger Swapo voerde een lange, verbeterde strijd. Nagana (ngana) is een door trypanosomen in het bloed veroorzaakte besmettelijke ziekte. Waar woont Sarie Marijs? Daaronder bij die mielies en die groene doringboom! De geloftedag is de nationale gedenkdag in de Republiek van Zuid-Afrika. De naam van de grootste diamant ooit gevonden, luidt: Cullinan. De Bosjesmannen (ze heten ook San) vormen een dwergstam in Zuid-Afrika. De Boerenoorlog duurde van één jaar voor tot twee jaar na de negentiende eeuw. Black Power was de (leus van de) emancipatiebeweging van de zwarten.

Rein Leentfaar